

Ércbányászok a gyümölcsösökben

Gyöngyöstől sáros, latyakos út vezet Gyöngyösorosziig. Különösen a bekötőutaknál kell vigyázni *Illés Gábornak*, aki nehéz és felelősségteljes szerepet tölt be: a közelben levő, nemrégiben bezárt ólom—cink ércbánya területi főmérnöke, és az ide-oda csúszkáló Daciának is ő a sofőrje. A bánya felé közeledve az út bal oldalán ragacsos agyaggal birkóznak a dózeresek.

— Itt épül majd az az üzem, amely a hulladékakkumulátorokat dolgozza fel — tájékoztat a munkálatokról.

Mire az egykori tárna bejáratához érünk, a habarcsszerű sár már szinte a gumiabroncsokat is ellepi. E néhány kilométernyi úton úgy tűnik, mintha a természet is kifejezni próbálná azokat az állapotokat, amelyek a gyöngyösoroszi ércbánya dolgozóinak sorsát mostanában jellemzi.

— 1986. március 23. óta van ez így, amikor ünnepélyesen kitolták a bányából az utolsó csillé ércet — mondja *Sulyok Pál*, az Országos Érc- és Ásványbányák gyöngyösorszi körzeti üzemének főmérnök helyettese. — Szomorú ünnepség volt ez nekünk, mert a megváltozott helyzet ugyancsak feladta a leckét. Azt már régóta tudtuk, hogy a bányából kiszoruló munkaerő számára egy hulladékakkumulátor-feldolgozó üzemet kívánunk felépíteni.

— Az új üzem két év múlva épül fel. Az emberek mit csinálnak addig?

— A bánya bezárása után, ha nem is jó szívvel, de megkezdttük a váltást. Első lépésként nyugdíjaztuk az arra jogosultakat. A többinek pedig azt mondtuk: ezután minden kínálkozó munkát el kell vállalnunk a további együttmaradásunk érdekében. Hogy mi mindenrel foglalkozunk azóta? Három bányászt kölcsönadtunk a pécsi uránbányába, a gyöngyöspatai tsz-nek pincét építettünk, és a szüretelésből is kivettük részünket. Hat bányásznak a mongóliai volfrámbányában dolgozik. Az itteni ércfeldolgozó üzemet átalakítottuk kriolít (alumíniumsalak) és vaspör őrlésére. De vállaltunk mi már almászedést, fametszést, a Gyöngyösi Ruhaipari Szövetkezetben is dolgoztunk, és még hosszan sorolhatnám azokat az alkalmi tevékenységeket, amiket már eddig végeztünk. Természetesen továbbra is keressük a munkaalkalmakat, mindent elvállalunk, amiért fizetnek...

— A hulladékfeldolgozó üzem megindulása után minden megoldódik?

— Ezt azért nem mondanám. Az átállás egyáltalán nem ígérkezik könnyűnek. Ez az üzem a legkorszerűbb technológiával épül. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a mun-

kafolyamatok zöme emberi kéz érintése nélkül megy végbe, de egyetlen gramm káros anyag sem szennyezheti a környezetet. Következésképpen ezeket a berendezéseket csak olyan emberek lesznek képesek kezelni, akiknek magasabb a szakmai és iskolai végzettsége. Az egyik fő feladatunk tehát az, hogy már előre kiképezzük azokat, akik képesek lesznek az üzem kezelésére, irányítására.

A bánya ajtajára tehát lakat került, de ez még nem jelenti azt, hogy a tárnák teljesen elnéptelenedtek. Néhányan lejárnak még, hogy elvégezzék az ilyen esetben szokásos utómunkálatokat. A vágatokba szivárgó vizet is állandóan szivattyúzni kell. A bányából kikerült gépeket is igyekeznek hasznosítani.

— A mozdonyokat, a csilléket és más egyéb gépeket valószínűleg a mongóliai Cagándavában levő volfrámbányának adjuk el — mondja *Major József* építőmérnök. — A szivattyúkat még sokáig működtetnünk kell, mert a kiemelt savas vizet közbősítve engedhetjük bele a közeli tárolóba.

— Sokan ellenezték, hogy itt épüljön fel a hulladékakkumulátor-feldolgozó üzem. A környékbeliek megbarátkoztak-e már a gondolattal?

— Részben igen, részben nem — jegyzi meg *Lovász András*, a bánya körzeti üzemvezetője. — Az ólom szó sokakban kellemetlenséggel, vesztéllyel társul. Igaz, az ólom valóban a veszélyes fémek közé tartozik. Mégis szükség van erre az üzemre. De hát hol épüljön fel? Valamelyik folyó mentén vagy értékes mezőgazdasági területen? Mindenütt érvelhetnek ellene. Csak hát ez az ország nem olyan nagy, hogy akár egyetlen négyzetkilométer szűzterülettel rendelkezne. Ezek szerint bárhol tiltakozhatnának ellene a környékbeliek.

— Többen azzal érveltek, hogy a biztosnak mondott berendezések is meghibásodhatnak — folytatja *Lovász András*. — Ez azonban kizárt, annál is inkább, mert ezeket a gépi rendszereket olyan automatikával szerelik fel, hogy zavar esetén azonnal leállítják az egész üzemet. Erre megbízható példával szolgálunk azok az NSZK-ban, valamint Ausztriában működő akkumulátorfeldolgozók, amelyekben még egyetlen környezetet veszélyeztető rendellenesség sem történt. Ugyanezzel a technológiával dolgozunk majd mi is. A biztonságot illetően még egy tényezőt kívánok megemlíteni: az itt üzemelő gépeket, berendezéseket azok az emberek kezelik majd, akik e vidék lakói; és nekik is van házuk, szőlőjük, konyhakertjük, folyamatos, biztos munkájuk viszont enélkül aligha lehetne.